

Virágh András Gábor

A Méliusz Rádió interjújának szerkesztett változata Virágh András Gáborral, riporter: Ungvári Judit, elhangzott: 2007. szeptember 7-én.

Kedves hallgatóink! Műsorunkban most egy fiatal muzsikust mutatunk be. Virágh András Gábor a Kollégiumi Kántus orgonistájaként kötődik Debrecenhez immár 4 éve. Zenei tanulmányait Budapesten, Debrecenben, Berlinben és a Bécsi Királyi Zeneakadémián folytatta. Előadóként és szerzőként is sikerrel szerepelt többek között Franciaországban, Ausztriában, az Egyesült Államokban. A zenész fiatal kora ellenére már szép eredményekkel büszkélkedhet, főleg a zeneszerzés terén. 2002-ben a Bartók Béla emlékére megrendezett versenyen kapott különdíjat, következő évben a Kodály emlékére szóló orgonaversenyen lett második helyezett. 2006-ban pedig Los Angelesben első díjat nyert egy amerikai magyar társaság 56-os zeneszerzői pályázatán. A muzsikus jelenleg zeneszerzést tanul Budapesten, és 2005-től látja el a Kántus orgonista- korrepetitori feladatait.

A következő percekben tehát Virágh András Gáborral beszélgetünk.

1. rész

Ungvári Judit: Hogyan kezdtél el annak idején a zenével foglalkozni egyáltalán?

Virágh András Gábor: Mivel zenész-családba születtem, és már apai ágról 5 generáció óta

mindenki orgonista, illetve orgonaművész volt, nem volt nehéz eldöntennem, hogy zenével foglalkozzak. Természetesen nem erőltette senki, de nekem nem is volt kérdéses, hogy ezt a pályát válasszam, mert egész egyszerűen nagyon szeretem csinálni.

U.J.: Az hogy több generáción keresztül az orgonával foglalkoztak a felmenőid, az mennyiben volt előny vagy hátrány ezen a pályán?

VAG: Olyan téren előny volt, hogy egyrészt az elődeim, tehát édesapám és nagyapám, már sok olyan utat kijártak, amit nekem nem kellett, azt tudták mondani, hogy erre érdemes menni, azt az utat viszont nem ajánlják. Természetesen a szakmai rész – tehát a gyakorlás és a hangversenyek, az egyéb fórumokon való teljesítés – alól nem lehetett kibújni. Persze néha hátrányai is vannak, de nem ez a meghatározó. Szintén előny, hogy már a szakmai részébe is sokkal hamarabb beleláthattam, például hogy működik egy hangverseny előkészítése, hogyan készül rá a művész, tehát mindenképpen sokkal inkább előny, mint hátrány.

U.J.: Nézzük végig az életutadat ilyen szempontból, tehát hogy hol, merre jártál, iskolákba, hol tanultál egyáltalán hangszeren játszani?

VAG: Tíz éves koromig az anyai nagyszüleim neveltek Szombathelyen, első általánostól harmadik általánosig ott a helyi Váci Mihály Utcai Ének- Zenei Általános Iskolába jártam, ahol megismertem első zenetanáromat, Kéring Lászlót, akinek rengeteg dolgot köszönhetek. Ő ott létrehozta a Szombathelyi Fiúénekkiskolát, amelynek akkor egészen nagy híre volt, számos európai országba is eljutottunk.

U.J.: És aztán?

VAG: Fölkerültem Budapestre, ahol 12 éves koromtól nagypapám Virágh Endre kezdett el orgonát tanítani, amit 13 éves koromtól édesapám folytatott. Ezt követően 1999-ben felvételt nyertem a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnáziumba, ahol orgonát és zeneszerzést tanultam. Orgonatanárom Elekes Zsuzsanna, zeneszerzestanárom pedig Fekete-Győr István voltak. Kolos István zeneszerző-orgonaművész nevét említeném még meg, aki a budapesti Szent István-bazilika orgonistája és zeneszerzője, ő is akkortájt kezdett el velem foglalkozni, ami szintén meghatározó volt zenei fejlődésemben.

U.J.: Utána hol folytattad tanulmányaidat?

VAG: Érettségi után egy évig a Bécsi Zeneakadémián tanultam orgona szakon. Utána visszajöttem Magyarországra, 2004 szeptemberétől Debrecenben tanulok orgona szakon Karasszon Dezsőnél, valamint 2005 szeptemberétől ezzel párhuzamosan a budapesti Zeneakadémián zeneszerzést is tanulok Fekete Gyula osztályában.

U.J.: Hogyan kerültél a Kántushoz, hiszen azt azért el kell mondani, hogy egy ideje már a Kántus orgonista-korrepetitora vagy?

VAG: Nagyon szerencsésen, ugyanis amikor Debrecenbe jöttem 2004 szeptemberében, akkor valaki szólt, hogy kellene a Kántusnak egy orgonista, aki jól tud kórust kísélni, mert az akkori állandó korrepetitoruk nem tudta vállalni a koncertet. Természetesen elvállaltam a dolgot, mit sem sejtve, hogy ennek maradandó következményei lesznek. 2005 februárjában jött egy telefon Berkesi tanár úrtól, hogy márciustól az akkori korrepetitor lemondta az állását, és lenne-e kedvem átvenni a feladatot. Természetesen igent mondtam, és azóta is ott vagyok.

U.J.: Mi az, ami miatt azt mondd, hogy ez szerencsés találkozás volt?

VAG: Egy szólóhangszeres életében és egy zeneszerző életében is nagyon fontos, hogy kamarázzon, bármilyen formában. Hiszen nem lehet kizárólag szólóesteket adni. Számomra ezen túl azért is nagyon fontos, mert az ember remekművek előadásában vesz részt, jobban megismeri őket a próbák során. Zeneszerzőnként számomra elengedhetetlen egy darab belső

életét is megismerni, nemcsak a kottaképet. Arról nem is beszélve, hogy egy nagyon jó közösség a Kántus – ezt is nagyon fontos elmondani –, amely akár második családot is jelenthet az embernek.

U.J.: Hol, merre fordultatok meg a Kántussal együtt az elmúlt években?

VAG: Amióta én ott vagyok voltunk Mannheimban, Nagyváradon többször is. Tavaly volt a Kántus Moszkvában, akkor én nem mentem, mert csak 'a capella' műveket kértek. A tavalyi tanévben még Svájcban voltunk, most pedig Hollandiába fogunk menni szeptemberben 10 napra.

U.J.: Melyek voltak ezek közül a koncertek közül, amelyek nagy hatással voltak rád, vagy különösen emlékezetesek voltak?

VAG: Amikor idekerültem egészen érdekesen alakult a Kántus repertoárja, ugyanis három nagy művet kellett megtanulni és műsoron tartani, ezek voltak: a Kodály Zoltán Psalmus Hungaricus, a Duruflé Requiem és a Mendelssohn: Lobgesang. Tehát én odakerültem és már két hét után mehettem velük Mannheimba. Az ottani koncerteken nekem nem kellett közreműködnöm, mert természetesen a Lobgesang is és a Kodály Psalmus is nagyzenekari mű, de a betanításukban részt vettem. Nagy élmény volt visszahallani is azt, amin oly sok órán keresztül dolgoztunk.

U.J.: Mennyire van lehetőséged egyébként egyéni koncerteket adni, most éppen ugye a nyáron volt ilyen alkalom.

VAG: A nyáron valóban volt jó néhány alkalom. Azt hiszem, hogy koromhoz képest nem panaszkodhatok, és itt vissza is jöhetne az a kérdés, hogy előny-e az, hogy zenészcsaládban születtem, természetesen az. Ugyanis az elején édesapám is tudott segíteni abban, hogy hangversenyeken felléphessek. Ugyan most már a legtöbb hangversenyt nem ő szervezi nekem, de az induláskor nélkülözhetetlen volt a segítsége. Azóta előfordult már, hogy valaki hallott külföldön és ha tetszett neki a koncert, akkor visszahívott. Olyan is volt, hogy misén hallottak játszani, és odajött az illető, hogy szeretne meghívni hozzá. Aztán amikor Mannheimban voltunk a Kántussal, amit az előbb említettem, ott is játszottam istentiszteleten, és egy évre rá visszahívtak koncertet adni. Direkt kértek saját szóló orgonadarabot, valamint két kórus- illetve ütőapparátusra írt művet is előadtunk. Ilyen és ehhez hasonló kapcsolatok azóta is születnek és élnek tovább.

U.J.: Az orgona az azért bizonyos értelemben speciális hangszer, hiszen helyhez kötött.

VAG: Nem is kicsit, igen.

U.J.: E tekintetben mennyire nehéz egy orgonistának boldogulnia, tehát hol milyen lehetőségei vannak az orgonistáknak?

VAG: Mindenképpen jóval körülményesebb, mint ha valaki magával tudja cipelni a hangszerét, mert –szokták egymás között mondani az orgonisták – hegedülni buszból kiugorva is lehet, de az orgonánál sajnos nem így működik. Ezt úgy lehet kiküszöbölni, hogy az ember megkérdezi, milyen nagy a hangszer, hány regiszteres, hány manuális, és ezek alapján kell összeállítani a műsort. Tudni kell még, hogy bizonyos nagyobb művek, hangterjedelmük, zenei anyaguk bizonyos hangszeren nem adhatók elő hitelesen. Arról nem is beszélve, hogy a különböző játéktechnikai segédeszközök is hangszerenként változnak. Ez gyakorlatot kíván, kinél többet kinél kevesebbet. De azt gondolom, hogy ezekhez a helyzetekhez idővel hozzá lehet szokni.

U.J.: Vannak jó orgonák Magyarországon, mi a tapasztalatod, hol érdemes játszani?

VAG: Most már egyre több. A 90-es évekig, amennyire én emlékszem és tudom, nagyon kevés jó hangszer volt, hiszen a történelmi háttér, és az egyéb anyagi körülmények sem tették lehetővé, hogy Magyarországon, nemzetközi szinten is jó hangszernek legyenek.

Természetesen a nyugati országokhoz képest még mindig soka lemaradás, de azt hiszem,

hogya ma már egyre több a jó hangszer és a jó szakember is. Például Debrecenben legalább négy-öt olyan hangszer van, amelyeken nagyon jó hangversenyeket lehet és érdemes is csinálni.

U.J.: Az mennyiben befolyásolja a hangszeres játékot, hogy egy ilyen muzeális, történelmi múltra visszatekintő orgonán játszol, tehát ez mennyire határozza meg egyáltalán,

VAG: Mondjuk egy barokk építésű orgona, amit eredeti állapotában hagytak? Az orgona szerkezete az évszázadok során sokat változott, fejlődött, de egy eredeti barokk orgonán rengeteg olyan játéktechnikai segédeszköz nincsen, ami a XX. század óta létezik. Hiányzik az elektronika, amellyel előre be lehet programozni kombinációkat, hangszíneket. A hangterjedelmük is sokkal kisebb, illetve bizonyos regiszterek, amelyek jellegzetesen a romantikus zenében jelentek meg, nincsenek. Ezért tudni kell, hogy egy barokk orgonán milyen műsort lehet hitelesen előadni.

U.J.: És mit célszerűbb mondjuk egy modern hangszeren inkább játszani, illetve egy ilyen régebbi hangszeren?

VAG: Modern hangszeren mindent lehet játszani, természetesen a barokk valamint a Bach előtti irodalom nem fog olyan stílusosan szólni, mint egy korabeli építésű, hangolású és intonálású orgonán, de egyébként a mai hangszeren, amelyek a mai feltételek alapján épültek mindegyik korszak zenéi eljátszhatók.

/ZENE/

2. rész

U.J.: Egy orgonistának speciális a kötődése az egyházi muzsikához is, hiszen azért ehhez a hangszer az illik, illetve többnyire azt játszották. Mennyire kell beleásnia magát egy orgonistának az egyházi zenébe?

VAG: Én azt hiszem, hogy nagyon, illetve minél jobban. Most sok mindenről lehetne beszélni, például arról, hogy mondjuk az embernek kell legyen hangszere, viszont azok leginkább a templomokban férhetőek hozzá. Kivéve, ha az embernek rengeteg pénze van és egy nagy palotája, ahova külön orgonatermet épít. Van ilyen, de ez ritka. Mindenképpen fontos hogy templomban lehet hangszerhez jutni, koncertet szervezni. Valamint az egyházi zenét is azt gondolom, hogy meg kell ismerni, és annak tolmácsolásában részt kell venni, akár karnagyként akár orgonistaként. Ugyanis az egyházi zeneszerzők művei nem csak az egyházzzenének szerves építőelemei, hanem az egyetemes zenetörténetnek is fontos részeit képezik, tehát mindenképpen fontosnak tartom. És ez már a legelvontabb szempont talán, de ugyanakkor szerintem ahhoz, hogy az orgona lelkét az ember megértse, átérezze, ahhoz nélkülözhetetlen, ha nem is egész életen át, de hosszabb ideig tartó egyházzenei múlt.

U.J.: Úgy is lehetne fogalmazni, hogy ez egy szakrális hangszer.

VAG: Így van!

U.J.: Milyen darabokat szeretsz játszani, kik a kedvenceid a zeneszerzők közül, mik állnak közel a szívedhez?

VAG: Hozzám legközelebb a 20 századi zene áll, zeneszerzőként ez természetes. Az orgonaszerzők közül legjobban Olivier Messiaen zenéjét szeretem. Nemcsak azért mert orgonista is volt, és mert végig templomban orgonált, hanem mert úgy alakult, hogy 10 évesen valakitől kaptam ajándékba egy Messiaen-CD-t, megismertem az ő zenéjét, és azóta játszani is nagyon szeretem műveit, meg hallgatni is. Aztán természetesen nem orgonaszerzőket is

tudnék mondani: Bartók Béla, Igor Sztravinszkij, Ligeti György és még természetesen sokan mások.

U.J.: Mennyire van lehetőség ezeket egyáltalán játszani? Említetted, azt is, hogy ugye a koncertprogramot nagy mértékben az befolyásolja, hogy milyen az adott orgona állapota, illetve a hangszer felépítése, meg a helyszín.

VAG: Magyarországon viszonylag kevés az úgynevezett historikus orgona – ami azt jelent, hogy egy akkoriban készült hangszert egy az egyben átmásolnak. Inkább az úgynevezett modern intonálású tehát az egyenletesen temperált, nagyobb hangterjedelmű hangszerekből van több. Épp ezért sok hangszeren inkább lehet a 20 századi illetve kortárs zenét játszani, mint mondjuk egy nagy romantikus szimfonikus orgonára elképzelt művet. Úgyhogy van lehetőség, mindenképpen van.

U.J.: Nem beszéltünk még arról, vagyis nem tértünk ki pontosabban rá, hogy zeneszerzést is tanultál illetve ezzel is foglalkozol, és ha jól tudom, akkor ebben komoly eredményeid is születtek.

VAG: Tavaly nyertem meg Los Angelesben egy nemzetközi zeneszerzés-versenyt. 2006-ban volt az 1956-os év 50. évfordulója. Ebből az alkalomból Los Angelesben egy kinti amerikai magyar társaság kiírt egy nemzetközi pályázatot, azokkal a feltételekkel, hogy szöveges zenét kell írni, amely valamilyen formában tükrözi az 1956-os eseményeket. Meg volt határozva, hogy kamarazenekar lehet hozzá, lehet szólóének, duett, akár kórus is. A korhatár 50 év volt, azért azt is tegyük hozzá, gondolom a bűvös 50-es szám miatt. Az időtartam szintén meg volt határozva. Én egy szóló szoprán és orgonakíséretes darabot írtam, a címe az, hogy A IV. zsoltár. Latin nyelvű a szöveg, hiszen gondoltam arra is, hogy esetleg külföldön is előadják a darabot, viszont egy külföldi előadó magyar szöveget nem szívesen fog énekelni, és a latin azt gondolom még mindig nemzetközileg is használt nyelv. A komponálás befejezése után kiküldtem a pályázatot, és nagy meglepetésemre, de még nagyobb öröömre levélben és telefonon is értesítettek, hogy én lettem a győztes.

U.J.: És ez mivel járt, ki is utaztál?

Pénzjutalommal járt, a repülőjegyet és az összes költséget fizették, valamint a pályázat biztosította, hogy a nyertes művek bemutatója kint lesz Los Angelesben. Így a darabomnak kint volt a bemutatója, és utólag megtudtam, hogy második, harmadik díjat nem osztottak ki, ezért még jutalmul alkalmam nyílt ennek az ünnepi estnek a keretében orgonahangversenyt is adni. Úgyhogy zeneileg azt hiszem az elmúlt 22 évben az egyik legnagyobb, ha nem is a legnagyobb zenei élményem volt, mert úgy gondolom, hogy a legtöbb fiatal zeneszerző erre vágyik.

U.J.: Gondolom óriási élmény volt abból a szempontból is, hogy más közegben mutatkoztál meg.

VAG: Nagyon nagy élmény volt, egyrészt mert az Egyesült Államokban még soha nem jártam, másrészt pedig a nyugati part amúgy is nagyon szép, harmadrészt pedig nagyon kíváncsi voltam, hogy milyen az a világ. Rokonaim is élnek kint, általuk is rengeteget hallottam az USA-ról, de az azért mégis más mikor az ember kint van. Én azt vettem észre, hogy alapvetően nyitottak a komolyzenére is, igaz, 8 napot voltam kint, ami sok mindenre azért nem elég, de arról meggyőződtem, hogy a filmekben gyakran látható gátlástalan lazaság, csak egy bizonyos szint alatt érvényes. Az is óriási élmény volt, hogy nem történt semmi probléma, nagyon profin meg volt szervezve minden. Úgyhogy zeneileg is és egyéb élmények tekintetében is nagyon sokat jelentett számomra ez a tavalyi győzelem.

U.J.: Milyen volt egyébként a művednek a fogadtatása, amikor az ottani közönség előtt bemutattad?

VAG: Ez mindig ambivalens, ugyanis a közönségnek jelentős része műkedvelő, aki nagyon szereti a zenét, de nem ért hozzá, és van egy szakmabeli része is. Ha valami kiemeltebb esemény van, mondjuk egy zeneszerzés díjat adnak át, akkor nyilván több szakember jön el. Úgyhogy a közönség egy része nem teljesen tudta befogadni a művet, a másik része viszont igen, úgyhogy ez mindig ilyen kettős dolog, de ehhez hozzá kell szokni. Viszont ha van néhány előadó, aki hisz abban, amit a szerző csinál, akkor idővel lesz lehetőség szélesebb körben is elfogadtatni az „új” zenét. Persze ez egy nagyon összetett dolog, és legalább annyira szubjektív.

U.J.: Mondtad – még mindig ennél a darabnál maradva –, hogy latin nyelvű szöveget választottál, mesélnél a háttéréről?

VAG: Kész szöveg volt. 2005-ben kaptam egy zsoltároskönyvet, amiben a 150 zsoltár benne van latinul és mellette a magyar fordítás. Ez azért is fontos, mert minden egyes szóról kell tudni, hogy mit jelent, latinul meg sajnos nem tudok. Egyébként, amikor a szöveget olvastam, rögtön láttam, hogy melyiknek milyen a felépítése. Végül a negyedik zsoltár mellett döntöttem.

U.J.: És miért pontosan ezt a zsoltárt választottad?

VAG: Mert ennek a zsoltárnak a tartalmát éreztem a legalkalmasabbnak arra, hogy az 1956-os eseményekre való emlékezést a legméltóbb módon kifejezze. A másik oka már szakmai: jól megzenésíthetőnek éreztem a szöveget.

U.J.: Személyes élményeid nem lehettek erről az időszakról, mennyire volt nehéz így komponálni, hogy azért nem kevés távolság van a te életed, és e között az esemény között?

VAG: Bizonyára könnyebb lett volna komponálni, hogyha akkor éltem volna, de egyébként annyira nem volt nehéz, hiszen a nagyszüleim már javában éltek, és rengeteg saját személyes élményt meséltek el, túl azon, hogy aki Magyarországon nő fel, nem tudja, és remélhetőleg nem is akarja kikerülni, hogy ezzel a történelmi eseménnyel közelebbről megismerkedjen. És engem a történelmi dolgok amúgy is érdekelnek, épp ezért jobban beleástam magam, főleg, amikor megláttam ezt a pályázatot. De azért alapvetően a kiindulópontokkal talán tisztában voltam már előtte is.

U.J.: Még mindig a zeneszerzésnél maradva, ettől az egy konkrét darabtól eltekintve, hogyan szoktál dolgozni, hogyan találsz egyáltalán olyan témákat, amit fel akarsz dolgozni, általában hogyan dolgozol?

VAG: Szöveges daraboknál először szöveget keresek, amit aztán megpróbálok formailag különböző részekre osztani. De ha nem szöveges darabról van szó, akkor én úgy szoktam, hogy először fejben elképzelem az apparátust, és ha van konkrét ötletem, akkor leülök a zongorához, ugyanis rögtönzésből is sok ötlet jön. Miután már nagyjából a hangkép a zongorán megszólaltatva előttem van, akkor ülök csak az íróasztalhoz. Nyilván az egyes hangszereket is kell ismerni, épp ezért én mindig odamegyek egy adott hangszereshez, mondjuk ha csellóra írok egy csellistához, és kikérem a véleményét, hogy ez működik-e, amit kitaláltam. Tehát összességében kívülről befele haladva szoktam komponálni.

U.J.: Tehát hogy a végeredményből próbálsz kiindulni.

VAG: Mondjuk úgy, hogy a nagy formai egységektől a darab legkisebb alkotóeleméig haladok.

U.J.: Ezek szerint nem egy papíron dolgozó zeneszerző vagy akkor?

VAG: Nem, semmiképp nem. Én mindenképpen hangszer és hangszeres mellett szeretek komponálni.

/ZENE/

3. rész

U.J.: Mennyire volt már alkalmad a saját darabjaidat bemutatni, vagy mennyire mutatták be?

VAG: Szerintem e tekintetben sem panaszkodhatok, mert vannak bizonyos kortárszenei fesztiválok is, ahova az ember beküldhet darabot, és ha úgy ítélik meg, akkor ott el is hangzik. De igazából ez úgy működik, főleg amíg az ember fiatal, hogy szervez magának koncertet, vagy akár többen is közös koncerteket. Olyan is volt már szerencsére, nem is egyszer, hogy zenész barátaimnak írtam egy vagy több darabot is, és azóta ők azt számos hangversenyen – amik nem feltétlenül csak zeneszerzői hangversenyek – eljátszották. Épp ezért fontos az előadókkal való jó szakmai és emberi kapcsolat, az gondolom oda-vissza.

U.J.: Sokat írsz egyébként, mennyire termékeny a zeneszerzői munkád?

VAG: Én azt hiszem, hogy elég sokat, mert folyamatosan dolgozom, de kisebb szüneteket tartok. Az idei nyár második felében nem komponáltam, mert tudom, hogy szeptembertől mit szeretnék, csak még arra készülve hallgatok más darabokat is, ami szintén nagyon fontos. Szerintem viszonylag sokat írok, de ez egy nagyon érdekes dolog, mert amilyen darabokat egy-másfél éve írtam, ma már – néhány kivételtől eltekintve – nem szívesen vállalom. Nem arról van szó, hogy rossznak mondanám őket, de ma már máshogy gondolkodok. De talán ezért se árt, ha az ember viszonylag sokat ír, mert akkor egyre több dolgot ki tud próbálni, és egyre jobban ki tudja nőni magát, hiszen fiatalon ez még mindenkinél aktuális kérdés.

U. J.: Miket szeretsz inkább írni, ugye mondtad, hogy a hangszerhez közel álló dolgok azok, amik foglalkoztatnak?

VAG: Igen, különböző, nem szokványos összeállítás, tehát kamarazenében is, még nagyon régen írtam egy triót, fuvola - klarinét - cselló, ez önmagában nem hangzik különlegesen, de nem sok darabot találtam, amit erre az apparátusra írtak. Akár megszokott hangszer-összeállításra is írtam már, pl.: mezzoszoprán - fuvola - cselló – zongora. Az utóbbi három évben több kamaradarabot írtam, ami azért is praktikus, mert egyrészt az egyes hangszereket az ember komponálás közben jobban megismeri, másrészt pedig, ami szintén fontos szempont egy fiatal zeneszerzőnél, akinek nincs saját zenekara, hogy erre viszonylag könnyen össze lehet szedni az előadókat. Persze még szeretek orgonára is írni, mivel az a saját hangszerem, de ez az utóbbi időben háttérbe szorult, mivel egészen 18- 19 éves koromig szinte csak erre a hangszerre írtam.

U.J.: Az orgona mennyire befolyásolja a zeneszerzési munkát, tehát az, hogy ehhez a hangszerhez szorosabban kötödsz, mint a többihez, az miben látszik meg?

VAG: Egyrészt, ha egy zeneszerző orgonista is, akkor fiatalon, amíg még kevéssé ismerik, tudja játszani a saját műveit is, amire egy hangversenyen felfigyelhetnek, és akkor egy elbeszélgetés során kiderülhet, hogy az ember nem csak erre a hangszerre ír. Viszont olyan szempontból hátrány is, és ez nem feltétlenül csak nálam, hanem jó néhány hangszeres-szerzőnél is, hogy a kezdeti darabjaiban túlságosan a saját hangszerében gondolkodik. Nálam is az előbb említett trió esetében látszik, hogy némelyik tétel bizony túlságosan „orgonás”-ra sikeredett. Viszont aki nem hangszeres, annak más nehézségei lehetnek. Egyébként pontosan erre valók az akadémiai évek, hogy az ember ezeket kiírja magából.

U.J.: Az, hogy egyházi zenével is foglalkozol, lévén ugye orgonista vagy, mennyiben van hatással arra, hogy milyen zenét szerzel?

VAG: A IV. zsoltárban mindenképpen érződik egyfajta egyházi közeg, bizonyára azért is mert zsoltár, és valószínűleg ezt hitelesebben tudtam visszaadni, mintha nem foglalkoznék egyházzenével. De „világi” műveknél nem érzek egyházi hatást.

U.J.: Körül tudnád írni, hogy milyen stílusú műveket szoktál írni, tehát hol lehet elhelyezni a zenédet?

VAG: Ahol most tartok? Az életem kezdeti szakaszában a francia iskola hatása érezhető. Kezdem Olivier Messiaen zenéjével, ő általa megismertem a 20. századi francia orgonairodalmat is. Tehát a kezdeti, főleg orgonaműveimben, de akár kamaradarabjaimban is a francia iskola, azon belül egy-egy mesternek a jelenléte, például Messiaen, Henry Dutilleux, és egy kicsit talán Igor Sztravinszkij hatása is érezhető. Az ember fiatalon rengeteg zenét hallgat, és amelyiket valamennyire sajátjának érzi, vagy tetszik neki, – legalábbis én így voltam – akkor azon az úton elindul. Persze meg kell ismernie olyan dolgokat is, amelyek látszólag teljesen szemben állnak a gondolkodásmódjával, mert abból is lehet tanulni. Egyébként a mostani darabjaimban már sokkal kevésbé érezhető a francia hatás. Bízom benne, hogy már ilyen szempontból is előrébb tartok, mint egy-két éve.

U.J.: Egyébként miért ők voltak azok, akik hatással voltak rád, mi volt az, amit megtalálni véltél ebben a fajta muzsikában?

VAG: Erre egy szóban tudok válaszolni: a hangzásviláguk. Tehát bővebben, mondjuk Ligeti György zenéjénél a konkrét akkordokon túl a hangszerelése is nagyon tetszik, mert ugye nem kell mindig a fuvolának a legtetején lenni, és a nagybőgőnek legalul, lehet, hogy a nagybőgő játssza az üveghangokat, és a fuvola pedig középen játszik. Tehát amit Ligeti György a hangszerekkel és a zenei anyaggal csinált, az nagyon közel áll hozzám. A francia iskolában pedig a harmóniai gazdagság fogott meg, ugyanis a francia zeneszerzők rendkívül színesen harmonizálnak, hangszerelnek. Én a színeket a zenében amúgy is nagyon szeretem, és szerintem az én zeném is, ha nem nagyképűség illet mondani, elég színes – ez mind a francia iskolából jön.

U.J.: Milyen terveid vannak most a következő időszakra, tehát van-e olyan dolog, amin most dolgozol, illetve amire készülsz akár a zeneszerzésben, akár hangszeresként?

VAG: Most a Kántussal fogunk szeptember végén Hollandiába menni, körülbelül 10 napra. A programot már nagyjából tudom, most arra kezdek készülni. Darabok közül pedig terveztem, hogy egy férfikari művet komponálok, utána esetleg megint valamilyen kamara-összeállítást. Vannak már ötleteim, de ilyenkor még nagyon képlékenyek, ezért sem tudok még semmi biztosat mondani.

U.J.: A darabjaid általában felkérésre születnek, tehát van valami konkrét céljuk, felkérték rá, vagy csak úgy gondolod, hogy ezzel kell foglalkoznod?

VAG: Eddigi életem során körülbelül fele-fele az arány, tehát vagy barátaim kérnek meg, hogy írjak darabot a diplomájukra, akár a doktori koncertjükre. Amiben szerepel az adott hangszer. Ugyanakkor állandóan hallgatok új zenétet, mert azt hiszem, hogy ez az inspirációnak az egyik alapvető forrása.

U.J.: Nem merült fel, hogy írsz esetleg valamilyen darabot a Kántusnak?

VAG: Volt róla szó, csak a kórus nem olyan dolog, amivel úgy lehet bánni, mint egy hangszerrel, hiszen egy hangszeresnek szinte bármit lehet írni, kórusnak viszont nem. És épp ezért, ebből is következik, hogy egy hangszeres, aki otthon van a saját hangszerében, le tud játszani szinte mindent. Viszont egy nem profi kórusra mindez nem igaz. Épp ezért, amilyen zenei nyelven most írok, nem biztos, hogy a Kántusnál kellene, hogy erőltessem, mert lehet, hogy ők se éreznék jól magukat, túl azon, hogy van rengeteg egyéb dolog, amire folyamatosan készülni kell. De aztán lehet, hogy majd tudok írni egy-két év múlva olyan művet, vagy meg tudom úgy oldani ezt a „problémát”, hogy ők is el tudják énekelni, és nagyjából úgy, ahogy én szeretném.

U.J.: Hogyan tudnád azt megfogalmazni, hogy mi az, ami miatt szereted az orgonát, mi miatt estél a bűvöletébe?

VAG:Erre nagyon egyszerűen tudok válaszolni: a hangja és az irodalma miatt. Én ezt a hangszert érzem a sajátomnak, nem is tudnám máshogy elképzelni. De az első hanzásélmény az az volt, amikor édesapámat, vagy nagyapámat hallgattam, és innen indult az „egész”.